UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Decimusqui[n]t[us] ar. Septima [con]sideratio pape circa Cardinales [et] suam familia[m] sp[ons]alem: Et officiales rege[n]dos. De coditionib[us] q[ui]s d[...] h[...] officiales d[omi]ni pap[...] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

facit ex̄ de ſacra vnc.c.vnico.ver.in vertice. Per ipſiꝰ ergo
denudationem mētis releuatio(al's reuelatio)deſignat̄.
Et q: cōuerſi religioſi miniſterijs diuinis nō occupant̄:ſu/
perius nō radūtur:licet inferius tondeant̄. ad hec.xx.q.ij.
c.j.in pꝛin.⁊.q.iij.c.ij.⁊.c.vlti.ibi.Comā depoſuerūt.lxix.di.
qm̄.ex̄ de eta.⁊ quali.cū cōtingat. q: tempoꝛalia deponūt.
Et ꝓpꝛie vocātur cōuerſi/pꝛofeſſi.xxvij.q.j.vt lex. Tōſura
vero ex parte inferioꝛi capillos tōdet vſq₃ ad releuationē
(al's reuelationē) ſenſuū.ſ.viſus et auditus: ne.ſ.oculos
vel aures impediat. ⁊ eſt ſignū ꝙ pꝛecidēda ſunt vitia coꝛ
dis ⁊ coꝛpoꝛis:ne intuitū diuinoꝝ impediāt. Et ex his de/
bet̄ coꝛona celeſtis. Unde dicit canō ꝙ incedere debēt cle
rici detonſo capite ⁊ patētibus auribus.xxiij.diſt.c.penul.

Ex pꝛedictis videt̄ ꝙ ꝓpꝛie raſura reſpicit partē ſuperio
rē:quā itali dicūt clericam coꝛonā/circulū capilloꝝ: tonſu/
ra abſciſſionem ipſoꝝ.facit de ſen.exco.contingit.ij.ibi.cir/
cūciſis crinibus. et vtrūq₃ h₃ poꝛtare cleric⁹.vt iurib⁹ pall̄.
Et ſi clericus vnū tm̄ deferat/vel clericam/vel tonſurā et
nō coꝛonā.ſ.inferius circulū capilloꝝ cū veſtibus virgatis
vel veſte partita publice:penā illius decre.q̄ꝫ.incurrit.ſ.
alleg.et hoc de mēte ſm Jo.an.vt ibi no. Debet aūt diffe/
rētia eſſe inter tonſurā et coꝛonā regularē ⁊ clericalē:quia
maioꝛ d₃ eſſe regularis:q: plus mūdo renuntiat:⁊ magis
d₃ eſſe attētus ꝯtēplationi diuinoꝝ religioſus q̄ clericus.
Unde magnitudo coꝛone ſignū eſt conuerſionis.vt legit̄
et no.xxiij.di.c.quāq̄ oēs.§.et ideo. Dicit conciliū Agathē
ſe de clericis ꝙ tonſurā ⁊ coꝛonā habeant congruentē.di.
pꝛeal.c.clerici.quaſi differant a religioſis.vt no.Oſtiē.eo.
c.ſeq.de vi.⁊ ho.cle.in ſum.§.et in quibus. ❡ N Sed q̄d
ſi religioſus poꝛtat habitū ſuū:quē tñ cooperit habitu cle
ricoꝝ vel ſeculariū? Apoſtata eſt:et ſic fuit determinatum
Bononie.et eſt queſtio Mercur.ſub tit.de apoſtatis. Et
ad hoc facit op.pꝛeal.c.clemē.qm̄.ibi.Ac religioſi quilibet
quos opoꝛtet per decentiā habitus extrinſeci moꝝ intrin/
ſecam honeſtatē oſtēdere.⁊ ex̄ de iudeis.in nōnullis.facit
ex̄ de vita ⁊ ho.cle.deus. Et ſic etiā tenet Jo.an.in pꝛeal.c.
Habit⁹ qm̄.in gloſ.hec litera. ❡ Et hic notādū ꝙ habitus mona/
mona/ chalis eſt Cuculla.xix.q.iij.mādamus.xx.q.iij.pſens.⁊ ea.
chalis, cauſa in themate ipſius.⁊ ex̄ de eta.⁊ quali.intelleximus.
vel ſflocꝰ.ex̄ de ſta.regu.ne in agro.in clemē. Et ibi vtrūq₃
ponitur ꝓ habitu cuculla vel flocus: et foꝛma vtriuſq₃ ibi
ponitur; ⁊ nō debet eſſe diuerſi coloꝛis ſeu diuerſe partis;
neq₃ notabilis/ſed religioſa:nō ſuſpecta. vt habet̄.xx. q.ſ.
c.vlti.De coloꝛe aūt monachi nō cauſent̄ vt in eoꝝ regula
cōtinetur.Confoꝛmet aūt ſe quilibet in habitu ⁊ coloꝛe il/
lis inter quos viuit.vt Ciſtercienſes albo coloꝛe/Cluniacē/
ſes nigro vtātur.xxiij.q.v. quod deo. facit q̄d legit̄ et no.
ex̄ de vi.⁊ ho.cle.deus qui.ex̄ de ſta.mo.recolētes. Eſt aūt
habitus ita annexus religioſis: ꝙ in quocūq₃ loco cōſiſtē
tes/ſiue in lecto quieſcētes conſtāter eo vti debēt.vt habe
tur.xx.q.j.vidua.ex̄ de vi.⁊ ho.cle.clerici.in fi.xxiij.diſt. ſan
ctimonialis.vbi dicit ꝙ eo habitu ſemꝑ vti debēt. Et ſi in
ſcholis vel alibi ſine cauſa dimiſerint religioſi habitū ſuū:
excōicati ſunt ipſo iure.ex̄ ne cle.vel mo.vt periculoſa. lib.
vj.Et licet poſtea ad male dimiſſum habitum reuertātur;
etiā ſi poſtea ſunt vel efficiātur bone fame: nō tñ poterūt
eligi in pꝛelatos quaſi infames et irregulares:quia oēs
infames irregulares ſunt:niſi cū eis diſpenſet̄.ſcripſi.ſ.in
j.parte.in ar.xlviij.in fi.Et in hoc crederē poſſe epm diſpē/
ſare.ſcripſi.ſ.in.j.parte.l.art.ver.xxvj.ar.j.q.vij.ſi q̄s oēm.
xvj.q.j.legi.iuxta pꝛin.xxxij.q.v.ille aūt.⁊ hui⁹ſentētie fuit
Lau.in pꝛeall̄.c.legi.ad idē ex̄ de vo.⁊ vo.redē.ꝑ tuas.vbi
patet ꝙ ille vouēs de quo ibi loquitur:fuit ineligibilis an
te q̄ regularē habitū ſuſcepiſſet: quum hoc vouiſſet:ergo
multo foꝛtius ille qui habitū ſuſcepit regularem:⁊poſtea
apoſtatando illū dimittit:eſt ineligibilis.quū magis apo
ſtatet nō deferendo habitū:q̄ ille qui nū q̄ ſuſcepit.⁊ iſti⁹
ſnie fuerūt ibi Jaco.de albe.⁊ Per.de ſamp.qui dixerunt
ꝙ nō ſolū talis erat ineligibilis:immo inſtitutus deijcere
tur; q: al's nō poſſet ſaluare ſuā cōſcientiā;niſi reſignaret,

vt ibi dicit̄.ſic no.Archidia.in pꝛeal.c.vt periculoſa.lib.vj.
❡ Itē ſicut.ſ. tetigi tōſura monachalis maioꝛ eſt q̄ cleri
calis. Sed nūquid alia eſt quantū ad aliquid? Dico ꝙ ſic.
q: tonſurā clericalē nō pōt ferre bigamus in mūdo rema/
nēdo:ſed monachalē ſic.vt no. Archidia.ex̄ de biga.alterca
tionis.lib.vj.in gloſ.vlti. Nā ⁊ bigamus pōt eſſe mona/
chus.vt no.xxxij.di.ſeriatim. Nec generali vocabulo cleri
coꝝ:vbi de clericis fit mētio:cōpꝛehēdūtur monachi.iij.q.
v.c.iij.ver.ſi quis.xviij.q.ij.quidā.ver.eos vero.⁊ in fi.xvj.
q.j.legi.q̄d pōt induci ꝓ et cōtra.⁊.§.ſuperioꝛi.⁊.l. genera
liter.xcij.di.a ſubdiacono. ❡ O Hodie aūt parū cura
re vidētur dñi clerici ꝙ appareāt clerici: q: quū in eis defi
ciat ſignatū.i.illud quod ſignificat in eis clericatus oꝛdo.
xxj.di.cleros.in pꝛin.⁊.xij.q.j.clericus.deficit et ſignū exte
rius.ar. bonū ex̄ de ſen.exco.cōtingit.ij.ibi. Clericalis fori
pꝛiuilegiū labijs allegātes:qui factis paulo ante negaue
rāt clericatū: imo erubeſcūt clerici apparere:⁊ inter alios
legere ⁊ cantare:q: cōditio eoꝝ eis diſplicet.vt legit̄ ⁊ no.
xxiij.q.v.ſi apud. Nō erubeſcunt tamē fructus beneficioꝝ
recipere:immo potius rapere: q: nō fiunt clerici vt deo ſer
uiāt:ſed vt fructus recipiant:qui ſeruientibus dari debent.
ar.bo.ex̄ de elec.cōmiſſa:§.ceterū.li.vj.lxxxj.diſt.ſi quis ſa
cerdotū.cū.c.ſeq. Unde no. Jo.mo.in pꝛeall̄.c.cōmiſſa.in
vlti.gloſ. Nota penā cōtra cōferētes beneficia illis qui nō
putātur pꝛoficere in eis.vnde Bern. de cōſideratione ad
Euge.iij.li.in fi. Quid ſibi vult q̄d clerici aliud eē et aliud
videri volūt? Id quidē minus caſtū minuſq₃ ſincerū. Nā
pe habitu milites:queſtu clericos: actu neutrum exhibēt.
Nam neq₃ pugnāt vt milites: neq₃ vt clerici euangelizāt.
Cuius oꝛdinis ſunt? Quū vtriuſq₃ eſſe cupiūt:vtrūq₃ de
ſerunt:vtrūq₃ cōfundūt. Unuſquiſq₃,inquit Paulus/in
oꝛdine ſuo reſurget.j.ad Coꝝ.xv. Iſti in quo? An qui ſine
oꝛdine peccauerūt:ſine oꝛdine peribunt? aut ſi ſumme ſa
piēs deus veraciter creditur a ſummo vſq₃ deoꝛſum nihil
inoꝛdinatū relinquere:vereoꝛ nō alibi oꝛdinandos q̄ vbi
nullus oꝛdo: ſed ſempiternus hoꝛroꝛ inhabitat. O miſe
rādam ſpōſam eccleſiā talibus creditā paranymphis:qui
aſſignata cultui eius pꝛopꝛio retinere queſtui non verēn
tur. Non amici pꝛofecto ſponſi. Jo.iij.ſed emuli ſunt.huc
vſq₃ Bernardus.

❡ Articulus.xv. A

SEptima conſidera
tio pꝛincipalis papalis eſt circa Cardinales
et ſuā aliā familiā ſpecialē regendā ⁊ quidē
dam que circa ipm ⁊ pꝛope ipm eſt: circa ca
pellanos/cubicularios/penitētiarios/et miniſtros alios
diuerſis officijs deputatos:circa obſequiū eius ⁊ eccleſie.
Intereſt eñ gloꝛie ⁊ ſanctitatis papalis/vt quos pꝛeco
lis habet:ita ſint infoꝛmati/ita oꝛdinati/quatenus totius
honeſtatis ⁊ oꝛdinis ipſi ſint ſpeculū:ipſi foꝛma. Inueniā
tur pꝛe ceteris op₃ expediti ad officia:idonei ad ſacramen
ta:ad plebes erudiēdas ſoliciti:circūſpecti ad ſemetipſos
cuſtodiēdos in caſtitate ⁊ honeſtate. Habeat ergo ſpecia
lē curā papa de ſua familia ſpeciali. Qui eñ ſm Paulū.j.
ad Timo.v.ſuoꝝ et maxime domeſticoꝝ curā nō habet:fi
dē negauit:⁊ eſt infideli deterioꝛ. Quia ſm Gratianū.qui
in re minima de qua ſibi familiarioꝛ d₃ cura ineſſe/fidelis
nō eſt:quō in eccleſia dei vbi tot ſunt et alieni ſolicitā dili
gentiā adhibebit.xlvij.di. vbi ponunt̄ pdicta verba Apl'i.
§.neceſſe.i fi. ❡ B Laboꝛet papa generaliter:laboꝛet
ſpecialiter. Paulus dicit.plus oibus laboꝛaui.j.ad Coꝝ.
xv.Nō ait.plus oibus pfui:plus oibus fructificaui. Red
det aūt deus mercedē laboꝝ ſanctoꝝ ſuoꝝ.Sap.x.ex̄ de re
nū.niſi cū pꝛidē.§.poꝛro.i fi. Fuerūt antiqui Romani pō
tifices q̄ ſe totos ouib⁹ paſcendis exponerēt:paſtoꝛis ope
re ⁊ noīe gloꝛiātes:nil ſibi reputantes indignū:niſi q̄d ſa
luti ouiū obuiare putarēt:nō querētes que ſua ſunt.lxxj.
di.noſſe.Sed impēdentes ſeipſos ꝓ ſubditis.vnde et ait
apl's.ij.ad Coꝝ.xij.Superimpēdar ꝓ aiabus vr̄is. Unus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

erat de ſubditis queſtus/vna pompa/vnaqꝫ voluptas ſi
quo modo eos poſſent parare dño plebẽ perfectã. Luc. j.
Id oĩmodis ſatagebãt:etiã multa cõtritione cordis ⁊ cor
poris. Ubi nũc queſo ↄſuetudo hec? Subijt diſſimilis val
de. Lõge in aliud mutata ſunt ſtudia. Cura tñ ⁊ anxietas/
et emulatio/et ſolicitudo fateor perſeuerãt. Trãſlata hec
non immutata (alʼs imminuta. Diuerſa aũt locatio diſſi
militudinẽ facit. Magna abuſio. Pauci ad os legiſlato
ris:ad manus oẽs reſpiciunt. Pauperũ vita in plateis di
uitũ ſeminatʼ. Sũmus paſtor deauratus ꝓcedit tã multa
circũdatus varietate:cõtẽpta omnimoda paupertate. ait
Berñ. de cõſideratiõe ad Euge. li.iiij. in pn. Demonũ ma
gis ꝙ ouiũ paſcua hec. Non ſic factitabat Petrus. non ſic
Paulus ludebat. Uidemus omnẽ eccleſiaſticũ zelũ ferue
re ſola ꝓ dignitate tuẽda. Honori totũ datʼ:nihil aut parũ
deuotioni ⁊ edificatiõi. Si cauſa requirẽte paulo ſubmiſ
ſius/ſocialius ⁊ humiliꝰ ſe habere papa tentauerit:abſit/
inquiunt adulatores/nõ decet:tẽpori nõ cõgruit:maieſta
ti nõ cõuenit: quã geras perſonã attẽdito. De placito dei
vltima mẽtio eſt:ꝓ iactura ſalutis nulla cunctatio:niſi qd
ſublime eſt/hoc ſalutare dicamus:et qd gloriã redolet/id
iuſtũ. Ita oẽ humile probro ducitʼ inter palatinos ⁊ papa
les:vt facilius qui eſſe ꝙ qui apparere humilis velit inue
nias. Timor dñi fatuitas vel ſimplicitas reputatʼ. Uirum
circũſpectũ ⁊ amicũ ꝓprie cõſciẽtie calũniãtur hypocritã.
Porro amatorẽ quietis ⁊ ſibi interdũ vacantẽ inutilẽ di
cũt. Increduli ⁊ ſubuerſores. Ezech. ij. ad latꝰ pape ſunt.
Scorpiones. Ezech. ij. cũ eo habitant. Lupi nõ oues ſunt.
Talium tñ ipſe paſtor. Agat ſicut põt vt cõuertat eos: ne
ipſi ſubuertãt eũ. Aut paſtorẽ ſe exhibeat: aut negabit ſe
illiꝰ cuius ſedẽ tenet eſſe heredẽ. Petrus hic eſt qui neſcitʼ
proceſſiſſe aliqñ vel gẽmis ornatus vel ſericis: non tectus
auro: non vectus equo albo: nec ſtipatus milite: nec circũ
ſtrepentibus ſeptus miniſtris. Abſqꝫ his tñ credidit ſatis
⁊ melius poſſe impleri ſalutare mandatũ: ſi amas me pa
ſce oues meas. Jo. vlti. ex̄ de maio. ⁊ obe. ſolite. §. peñ. Pe
trus argento ⁊ auro carebat. Act. iij. Tunica ſola ⁊ pallio
pro veſtitu: ꝓ victu pomo et oliuis raro oleribus cõtẽtus
erat:et nihil aliud querebat. vt ait Clemẽs diſcipulus eiꝰ.
In his ergo ornamentis pompis ⁊ militibus nõ ſucceſſit
papa Petro: ſed Cõſtãtino. xcvj. di. cõſtãtinus. Tolerãda
hec ꝓ tẽpore:nõ affectãda ꝓ libito. ar. xxxiij. q. v. ſcðm. Di
uitie ſi affluant (vtinã ſic nõ affluerẽt) nolite cor appone
re. pſ. lxj. Etſi deauratus et purpuratus incedat: nõ eſt tñ
ꝙ horreat operã curãve paſtoralẽ paſtoris heres: non eſt
ꝙ erubeſcat. Roma. j. euangeliũ ⁊ crucẽ eius. ¶ E Ue
niamꝰ iã ad collaterales ⁊ coadiutores dñi pape: precipue
dños Cardinales. Ji ſeduli ſibi: ij intimi ſunt. Quãobrẽ ſi
boni ſunt: ſibi potiſſimũ ſunt. ſ. pape. ſi mali: eque plꝰ ſibi.
Nec ſe dicat papa ſanũ/dolẽte latere. ex̄ de offi. lega. volẽ
tes. hoc eſt ne ſe dixerit bonũ/malis innitentẽ. Corruptis
ſociatus/incorruptus nõ eſt. xxiij. q. iiij. quiſquis. Aut ſi bo
nus ſit papa: quid emolumẽti afferret eccleſie dei ſua ſola
iuſtitia: vbi ſnia ꝑualet aliter affectorũ? Sed nec tuta ſibi
ſua bonitas malis obſeſſa: nõ magis ꝙ ſanitas vicino ſer
pẽte qui malã retributionẽ cõſueuit ſuo hoſpiti exhibere.
ex̄ de iude. ſi iudeos. Sibi ergo papa imputet quicqd pa
titʼ ab his qui ſine eo pñt facere nihil. Jo. j. ¶ Pape eſt vn
decunqꝫ euocare ſibi exemplo Moyſi ſenes nõ iuuenes.
Exo. xxiiij. in prin. Sꝫ ſenes non tã etate ꝙ moribꝰ. lxxxiiij.
di. porro. An nõ eligẽdi de toto orbe/totũ orbẽ. ex̄ qui filij
ſint legi. ꝑ venerabilẽ. §. rõnibꝰ. ver. ſunt aũt. alʼs eſt. §. iudi
catum: Sane huic negotio ſeſe ingerat rogans. j. q. j. ordi
natiões. ⁊. c. ſi qs necꝫ. ex̄ de eta. ⁊ quali. tuã. cõſilio nõ pre
ce agendũ eſt. Nec intereſt an qs ꝑ ſe an ꝑ aliũ rogat. Pri
mũ impudẽtius. Scðm callidiꝰ. ſꝫ talis ſuſpectus expellẽ
dus eſt. j. q. vj. ſicut is. vbi de hoc. viij. qſtiõe. j. in ſcripturis.
¶ D Clericũ/multo potiꝰ religioſum/curiã frequẽtãtẽ
qui nõ ſit de curia ad idẽ pertinere ambientiũ genus cogi
ta. ar. ex̄ de offi. ordi. quãto. Adulãtẽ et ad placitũ cuiuſqꝫ
loquentẽ vnũ de rogantibus puta: etiã ſi nihil rogauerit.
xlvj. diſ. clericus qui adulationibus. ⁊. c. ſunt nõnulli. j. q. j.
ſunt nõnulli. Scorpioni nõ eſt in facie qd quis formidet:
ſed pũgit a cauda. Uiri callidi et doloſi propriũ eſſe ſolet:
tũc pretẽdere humilitatẽ: quũ aliqd obtinere voluerit. de
quo dr: Eccli. xix. Eſt qui ſe humiliat nequiter: et interiora
eius plena ſunt dolo. Uerboſum adoleſcentẽ ⁊ ſtudẽtem
eloquentie/quũ ſapiẽtie ſit inanis/nõ aliud ꝙ iuſtitie ho
ſtẽ reputes. Pro hmõi falſis fratribꝰ dr. j. ad Timo. v. Ne
mini cito manus imponas: necꝫ cõicaueris pctis alienis.
Qð exponitʼ a papa Leone. lxxviij. di. qd eſt. Quid eſt ma
nus cito imponere: niſi ante etatis maturitatẽ/ante tẽpꝰ
examinis/ante meritũ obediẽtie/ante experiẽtiã diſcipli
ne/ſacerdotalẽ honorẽ tribuere nõ ꝓbatis? Et qd eſt pec
catis cõicare alienis: niſi effici talẽ ordinãtẽ qualis ille eſt
qui non meruit ordinari? ad idẽ. xxiiij. diſt. §. j. ex̄ de elec. cũ
nobis olim. Huic Leoni ſctũs Petrus apparuit: et dixit.
Oia peccata tibi dñs dimiſit: ſolũmodo de manuũ impoſi
tione debes inqrere: ſiue bene/ſiue aliter alicui manũ im
poſueris. vt dr: in legenda iſtius Leonis. Cure ſit pape ta
les introducere quos poſtmodũ introduxiſſe nõ peniteat.
Turpe eſt pape ſepius tractare qd fecerit: ⁊ iudiciũ ſuum
periclitari nõ decet. Et diligẽter preuideat oẽ qd faciẽdũ
erit. Tractet apud ſe: ⁊ cũ his qui in veritate diligũt. Tra
ctet ante factũ: quia poſt factũ ſera tractatio eſt. Diuinus
fructꝰ eſt iuſtitiã ſepius recẽſeri. xxv. q. ix. graue. Uiros ꝓ
batos. j. q. j. eſtote. eligat: nõ ꝓbãdos. ¶ E In monaſte
rijs quaſi oẽs recipiũt ſpe meliorandi. at curia bonos faci
lius recipere ꝙ facere ↄſueuit. Or ſi plures in ea defeciſſe
bonos ꝙ malos ꝓfeciſſe ꝓbatũ eſt: querendi ſane quibus
nec defectus timeatʼ: nec ꝓfectus optetur: vtpote iã perfe
ctis. Itaqꝫ nõ volẽtes. viij. q. j. in ſcripturis. nõ currentes.
Plena eſt curia currẽtibus ⁊ diſcurrẽtibus vt dicatʼ ꝓprie.
Si videbas furẽ: currebas cũ eo. pſ. xlix. Nõ rogãtes: non
adulãtes. j. q. j. ſunt nõnulli. Nõ ſoluẽtes. j. q. iij. et multis.
poſt colum. ibi. Nec eligãt in domũ dei qui maiores ſaccu
los pecunie conferãt: ſed eos qui moribus et diſciplina et
ſcientia diuites ꝓ officio ſuo ipſam valeant ſuſtentare ec
cleſiam. Non de potẽtia et diuitijs et genere. ex̄ de prebẽ.
c. peñ. gloriantes. Non ſibi carnaliter attinentes aſſumat
ad latus ſuum papa: ſed cuncta renuentes: vitã et ſcien
tia ſufficiẽtes: etiam cogat illos et compellat intrare. Lu
ce. xiiij. xxiij. q. iiij. diſplicet. in ſi. xvj. q. j. vos autem. j. q. vj.
ſicut. viij. q. j. in ſcripturis. In talibꝰ optime requieſcet ſpi
ritus papalis. ſm Bernar. ad Euge. iiij. libro. Qui non
ſunt attrite frontis. Ezechielis. iij. Sed verecundi: ſed ti
morati. lxxxvj. diſt. non ſatis. ver. item conſideranda. xcvj.
diſtin. in ſcripturis. Preter deum tamen timeãt nihil. xj.
q. iij. nolite timere. Matth. x. Nihil ſperent niſi a deo. de
peni. diſt. iij. inter hec hircum. j. ibi. quorum ſpes fera. Pſ.
lxj. Sperate in eo omnis congregatio. Qui aduentantiũ
manus non attendant: ſed neceſſitates. lxxxvj. diſt. nõ ſa
tis. Qui ſtent viriliter pro afflictis. lxxxvij. diſt. defenſio
nis. Et iudicent in equitate pro manſuetis terre. xxiij. q.
v. regum. Qui ſint compoſiti ad mores. xlj. diſt. §. finali.
Probati ad ſanctimoniam. lxxxj. diſtin. quaſi per totum.
Parati ad obedientiam. xciij. diſt. per totum. lxxxj. diſt. ſi
qui. Manſueti ad patientiam. vij. q. j. ſuggeſtũ. Subie
cti ad diſciplinam. ex̄ de appel. ad noſtrã. Rigidi ad cen
ſuram. l. diſt. ſi quis diaconus. Catholici ad fidem. xxiij.
diſt. qui epiſcopus. Fideles ad diſpenſationem. xij. q. ij.
c. j. Concordes ad pacem. xc. diſt. per totum. Qui ſint in
iudicio recti. xj. q. iij. quatuor. In cõſilio ꝓuidi. j. q. j. eſto
te. In iubendo diſcreti. xj. q. iij. ſummo. In diſponendo
induſtrij. xxxix. diſtin. petrus. In agendo ſtrenui. xxiij. q.
iiij. ſicut. In loquendo modeſti. xliij. diſt. ſit rector. In
aduerſitate ſecuri. vij. q. j. aduerſitas. In proſperitate
deuoti et humiles. xcv. diſt. eſto. et. c. epiſcopus in eccleſia.
In zelo ſobrij. xlv. diſt. ſunt namqꝫ. cum. c. ſeq. In miſe
ricordia non remiſſi. xlv. diſtinc. diſciplina. In otio non

otioſi. de cōſe. diſt. v. nūq̄. In hoſpitio nō diſſoluti. xliiij. diſt. comeſſationes. In conuiuio nō effuſi. xlj. di. qḋ dicit. In cura rei familiaris nō anxij. lxxxviij. diſt. ep̄s nullā. cū c. ſeq. Aliene nō cupidi. xlvij. diſt. bonoꝝ. Sue nō pꝛodigi. xlj. di. ſepe. lxxxvj. di. nō ſatis. ibi. item dñs vbiq;. Et in oībus circūſpecti. xxiij. di. diaconi. j. ⁊ c. diaconi. v. Qui legatione pꝛo chꝛiſto fungi. ij. ad Coꝛ. v. quoties opus erit/ nec iuſſi renuant: nec nō iuſſi affectēt. viij. q. j. in ſcripturis. et. c. ſciēdū. ⁊ c. qui ep̄atū. Quicquid verecūde excuſant: obſtinatius non recuſent. xix. diſt. in memoꝛiā. Qui miſſi poſt aurū nō eant. Eccli. xxxj. ſed chꝛiſtū ſequantur. xij. q. j. clericus. Qui queſtū legationem nō exiſtimēt: nec requirāt datum. Phil. iiij. ſed fructū. ij. ad Coꝛ. vlti. ibi. Nō em̄ quero que veſtra ſunt: ſed vos. ex̄ de cenſi. cū ap̄ls. x. q. j. cauendū. Qui regibus Joannē baptiſtā exhibeāt. Mar. vj. xxij. q. iiij. vnuſquiſq;. Egyptijs Moyſen. Exo. ij. xxxiij. q. iij. non inferenda. Foꝛnicātibus Phinees. Nume. xxv. xxiij. q. viij. occidit. Heliam idololatris. iij. Regū. j. ⁊ xix. xxiij. q. iiij. ea vindicta. Heliſeum auaris. iiij. Reg. v. j. q. j. qui ſtudet. Petrū mētiētibus. xxiij. q. viij. petrus. Act. v. ex de his. e. cau. et. q. legi. Paulū blaſphemātib⁹. vt pall. c. legi. et. xlv. di. §. ſalomō. Negātibus chꝛiſtū. Jo. ij. j. q. iij. ſaluatoꝛ. Qui vulgus non ſpernant: ſed doceant. Mat. xviij. xxxvj. diſ. §. ecce. Diuites nō palpent: ſed terreant. l. diſt. ſi quis diaconus. xlvj. di. ſunt nōnulli. Pauperes nō grauēt: ſed foueant. x. q. iij. q2 cognouimus. et. c. cauēdum. Minas pꝛincipū nō paueant: ſed cōtēnāt. xxiij. q. viij. cōuenioꝛ. Qui nō cū turba intrent. Mat. ix. ibi. Et cū eiecta eſſet turba. que nihil habet honeſti. in aut. de reſc. ad [illegible] coll. ij. Jo. vij. Sed turba hec que nō nouit legē maledicti ſunt. Amos. v. Ingredientes pompatice domū iſrael. Nec cū ira exeant. xj. q. iij. ira. Qui eccleſias nō ſpoliēt: ſ3 emendēt. x. q. j. cauēdum. Qui marſupia nō exhauriant: ſed coꝛda reficiant. ex̄ de offi. oꝛdi. inter cetera. Et crimina coꝛrigant. ex̄ de accu. qualiter. ij. et de ſimo. licet heli. Fame pꝛuideant ſue. xij. q. j. nolo. xj. q. iij. nō ſunt audiēdi. Nec inuideāt aliene. xlvj. di. clericus. inuidēs. xj. q. iij. ſi quis vero. Qui oꝛandi ſtudiū gerant. xxxj. diſt. ſi laicus. et vſum habeant. xxxiij. q. iiij. c. j. et. c. chꝛiſtiano. ac de oī re oꝛationi plus fidāt: q̄ ſue induſtrie vel laboꝛi. de cōſe. diſt. j. oīs chꝛiſtianus. Quoꝝ ingreſſus pacific⁹. viij. q. j. olim. Modeſtus exitus ſit ſine ſcādalo. ex̄ de reg. iur. q̄ ſcādalizauerit. Quoꝝ ſermo edificatio. xliij. di. ſit rectoꝛ. Quoꝝ vita iuſtitia. xij. q. ij. cū deuotiſſimā. Quoꝝ p̄ſentia grā. j. q. j. c. j. Quoꝛum memoꝛia in bn̄dictione eſt. Eccli. xlv. Qui ſe amabiles pꝛebeāt: nō verbo/ ſ3 opere. j. Jo. iij. Se reuerēdos exhibeāt: ſed actu nō faſtu. xlviij. diſt. c. j. Qui humiles cū humilibus. c. di. cōtra moꝛē. Innocētes cū innocētibus. de pe. di. iij. c. j. Duros dure redarguāt. xlv. diſt. ſed illud. Malignātes coerceāt. lxxxij. diſ. plurimos. Reddāt retributionē ſupbis. xxiij. q. iiij. nimiū. Qui nō de dote vidue ⁊ de patrimonio crucifixi. ex̄ de elec. cū ex eo. li. vj. et de pꝛebē. cū ſim. ſe vel ſuos ditare feſtinēt. lxxxvj. diſt. nō ſatis. xij. q. ij. quiſquis abbas. lxxxix. diſt. decēter. Gratis dātes qḋ gratis acceperūt. Mat. x. j. q. j. quicqd. ex̄ de magiſtris. c. ij. Gratis faciētes iudiciū. xj. q. iij. nō licet. Iniuriā patiētibus. vindictā in nationibus. pſ̄. cxlix. increpatiōes in populis. ij. ad Timo. iiij. Qui de ſancto ſpū papali inſtar illoꝝ. lxx. Nume. xj. ſenioꝝ Moyſi accepiſſe cernātur: per quē pꝛeſentes ſiue abſentes ꝯtēdāt placere pape. placere deo. Qui ad papā de legatione redeāt fatigati q̄dē: ſed nō auro ſuffarcinati. xij. q. ij. ſocrates. (ał's eſt. §. ſub. c. gloꝛia epi.) ſimul et gloꝛiantes: nō q̄ curioſa ſeu pꝛecioſa queq; terraꝝ attulerint: ſ3 q̄ reliquerint pacē regnis. ex̄ in pꝛohemio decre. Rex pacificus. Legē barbaris. Roma. j.

Memoranda ſpꝛete pecunie exempla.

Mar. vlti. Quietē monaſterijs. xviij. q. ij. luminoſo. Eccleſijs oꝛdinē. xxv. di. p̄lectis. Clericis diſciplinā. ex̄ de offi. oꝛ. irrefragabili. Deo populū acceptabilem ſectatoꝛē bonoꝝ operū. ad Titū. ij. ¶ F Dignū laudabili memoꝛia factū Martini monachi Ciſtercienſis ⁊ Clareuallen. Is pꝛeſbyter cardinalis functus aliqñ legatione in Dacia/ paupertate remeauit vt pene expēſis ⁊ equis deficiētibus vix peruniret Floꝛētiā. Ibi ep̄s loci donauit ſibi equū quo Piſas vſq; vbi eramus tunc pfectus eſt. Poſt triduū credo ſecutus ep̄s (erat em̄ illi cauſa cū aduerſario: ⁊ agendi aderat dies) cepit requirere ſuffragia amicoꝝ. Qui cū per ſingulos ſolicitarent: ventū eſt ad martinū: fiducia erat maioꝛ in illo qui nō poſſet eſſe immemoꝛ recētis beneficij. Tunc Martinus. Decepiſti me/ inquit. Neſciebā tibi imminere negotiū. tolle equū tuū: ecce in ſtabulo eſt. et hoꝛa eadem reſignauit illi. Quid dicem⁹ o dñi cardinales ad hec: qui man⁹ aptas inſatiabiles. xxiiij. q. iij. q̄d dicā. xlvij. di. ſicut. ibi. Nec ſatietas vnq̄ nec finis aderit cupiditati: ad carpēdū habetis: nec vnq̄ dicitis ſatis eſt. Nōne alterius ſeculi res eſt: rediſſe legatū de terra auri ſine auro: tranſiſſe p terrā argēti/ ⁊ argentū neſciſſe: donū inſuper qḋ poterat eſſe ſuſpectum/ illico reieciſſe. ¶ G Narrat ſimiliter Bern. de Gaufredo epo Carnotēſi legato in partib⁹ Aquitanie qui legationē ꝓpꝛijs ſumptib⁹ ſtrenue adminiſtrauit. Cui cū a quodā pꝛeſbytero pꝛeſentat⁹ eēt piſcis/ quē vulgus vocat ſturionē: interrogans quanti fuit venditus/ nō accipio/ inquit/ niſi receperis pciū: et reſignauit ſolidos. v. inuito ⁊ verecūdo. ¶ Itē cū quedā dña obtuliſſet ſibi pꝛe deuotione cum manutergio tres paropſides pulchras ligneas: tñ laudauit eas: ſed homo ſcrupuloſe cōſciētie nō acquieuit accipere. Qñ argēteas recepiſſet: q̄ ligneas recuſauit? Non fuerūt qui poſſent dicere legato ditauimus Abꝛaam. Gen. xiiij. in fi. Ipſe vero cū Samuele libere cōcionabat ad oēs. Loquimini de me coꝛā dño ⁊ coꝛā chꝛiſto ei⁹: vtrū bouē cuiuſq; tulerim aut aſinū: ſi quēpiam calumniatus ſum: ſi oppꝛeſſi aliquem: ſi de manu cuiuſq; accepi munus: ⁊ cōtēnā illud hodie vobiſq; reſtituā. j. Reg. xij. in pꝛin. Quis felix cardinalis ſecura cōſcientia poſſet hodie dicere cū Moyſe. Tu ſcis q̄ nec aſellū cuiuſq; acceperim: nec afflixerim quēpiā eoꝝ. Nume. xvj. Fateoꝛ: q̄ nō acciperet hodie a cardinale aſellus chꝛiſti. Mat. xxj. ſed equus a Cōſtātino cōceſſus libēter. xcvj. di. ꝯſtātinus. vltra colū. ver. et vt clerici cādidiſſimo coloꝛe decoꝛatos equos equitēt: ſiue albus/ ſiue rufus/ ſiue niger/ ſiue pallidus. Apoc. vj. O ſi viderem in vita mea eccleſiā dei talibus innixā columnis. O ſi dñi mei ſpōſam cernerē tāte cōmiſſam fidei tāte creditā libertati. Tales collaterales habeat pr̄ patrus. Cōmittat vni prudēti ⁊ fido/ cui alij r̄ndeāt/ curā rei familiaris. lxxxviij. di. perlatū. cū. iiij. c. ſeq. ¶ H Quid nedū ſummo pōtifici/ immo cuilibet epo tā indignū: q̄ incidere ſupellectili ⁊ ſubſtātiole ſue: ſcrutari oīa: de ſingulis ſciſcitari: de oībus moꝛderi: ſuſpitionibus moueri ad queq; perdita vel neglecta? Ad verecundiā dico quoꝛūdā cōmodi cauſa ſcrutātiū quotidie oēm ſubſtātiā ſuā/ numerātiū ſingula/ de minutis ⁊ quadrātibus exigentiū rationē. Nō ita ille egyptius qui Joſeph oībus traditis ignoꝛabat qḋ haberet in domo ſua. Gen. xxxix. Erubeſcat chꝛiſtian⁹ chꝛiſtiano ſuo nō credēs. Homo ſine fide: fidem tñ habuit ſeruo: ſuper oīa bona ſua conſtituens eum. Mat. xxv. Et hic erat alienigena. Luc. xix. Mira res. ſatis epi ad man⁹ habent quibus aīas credāt: et cui ſuas cōmittant facultatiunculas non inueniunt. Optimi (ironia eſt) eſtimatoꝛes rerum: qui magnam de minimis paruam aut nullā de maximis curam gerunt. Sed vt liquido datur intelligi patientius ferimus chꝛiſti iacturam q̄ noſtrā. cōtra illud. xxiij. q. iiij. ſi is. Quotidianas expenſas quotidiano recipꝛocamus ſcrutinio: et continua dominici gregis detrimenta neſcimus. ¶ De pꝛecio eſcarum et numero panū cū miniſtris quotidiana diſcuſſio: raro admodū cum pꝛeſbyteris celebratur collatio de pctis populoꝝ. Cadit aſina: et non eſt qui ſubleuet eā. Perit anima: et nemo eſt qui reputet. Nec mirum quidē: quū nec noſtros quidē aſſiduos ſentiamus defectus. Nōne ad ſingulas ſupputatiōes noſtras iraſcimur/ vrimur/ et anxiamur: q̄ tolerabilius rerum q̄ mentium ſuſtineremus iacturā? xij. q. j. pꝛecipimus. xxviij. diſt. ſedulo.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Riuus qua fluit cauat terrā: ſic diſcurſus tēpo:aliū cōſciē
tiā rodit. Si pōt to:rēs in agros excurrere ſine leſione ſa-
to:ꝝ ⁊ quilibet iſta ſine vulnere mētis poſſe tractare confi
dat. ſm Bern̄. ❡ Omnimodis cōſulo ſtudeat p:elat⁹ ma
xime papa a ſe auertere recurſum ho:um. Multa neſciat.
Plurima diſſimulet. Nōnulla obliuiſcat̄. Sunt tamē que
ignorare eum nolim: mo:es quo:ūcūq; ⁊ ſtudia. Nō opo:
tet ꝙ vitia domus ſue vltim⁹ ſciat. quap:opter ali⁹ alia di-
ſpēſet. de diſciplina ipſe ꝓuideat: vlciſcat̄ papa iniuriā ch:i
ſti in vitijs. Nā impunitas auſum. xxiij. q. iij. eſt iniuſta. ex̄
de vi. ⁊ ho. cle. vt clerico:ꝝ. parit. auſus exceſſuum. P:elat⁹ q̄
nō corrigit: magis dicēdus eſt canis impudicus ꝙ epiſco
pus. lxxxiij. di. c. ij. ⁊ ſi diſſimulat mala: cōſentit. lxxxiij. di. ꝑ
totū. ⁊. lxxxvj. di. c. j. c. faciētis. Domū pape et cuiuſlibet epi
decet ſanctitudo. pš. xcij. ex̄ de immu. eccle. decet. lib. vj. De
cet modeſtia. Phil. iiij. decet honeſtas. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. ꝑ
totū. Mo:ꝝ cuſtos diſciplina. xliij. ⁊. xlv. di. Sacerdotes do-
meſtici aut ceteris honeſtio:es aut fabula oibus ſunt. In
vultu/in habitu/in inceſſu illo:ꝝ qui circa papā ſunt: nil re
ſideat impudicum/nil indecēs. xlj. diſ. §. ſi. ❡ J Diſcāt a
papa coepi alij comatulos comā cōponētes. Vn̄ ethicus.
Sint p:ocul a nobis iuuenes et femina compti.
Sine coli modico fo:ma virilis habet.
Pueros ⁊ cōptos. dixi. s̄. in. §. poſtꝙ dei grā. in iſta. ij. par-
te. in art. x. adoleſcētes ſecū nō habere. cōtrariū totū fit in
curia vt eſt noto:ium. ait Bernar. Et certe inter mitratos
diſcurrere calamiſtratos non decet: q: talis dom⁹ talis fa
milia eſſe dꝫ honeſta. xlvij. di. §. ſi. G:auē nō hilarē faciem
ad ſuos oſtēdat. Teneat mediū: vt ne de ſeueritate/fami-
lie ſit oneri: nec de familiaritate/cōtēptui. ar. xlv. diſt. diſci-
plina. xlj. di. ſepe. lxxxvj. di. epi. In palatio oſtēdat ſe papā.
domi ſe patrēfamilias exhibeat. ar. xcv. diſ. eps in eccleſia.
Amēt eū domeſtici ſui: ſed nō faciat vt timeāt. Utilis. pš.
xxxviij. dixi cuſtodiā. ſemꝑ cuſtodia o:is: que tñ affabilita-
tē nō excludat. nā os claudit: ratio aperit. v. q. iiij. in loco.
Ille vero ſm Bern̄. cōuenietio: habitus eſt in papa et in
p:elato quolibet: ſi actu quidē ſeuerus. xlv. diſ. diſciplina.
ſit: vultu ſerenus. Heſter. xv. verbo ſerus. pš. xxxviij. ſilui a
bonis. Capellani ⁊ qui cū dn̄o papa diuinis interſunt offi-
cijs: nō ſint ſine hono:e. Eius eſt ꝓuidere q̄ digni ſint: ſer-
uiat̄ eis ab oibus: neceſſaria recipiant de manu pape. Jis
cōtenti. Lu. iij. xxiij. q. j. paratus. in ſi. ⁊. c. militare. ſint: que
ipſe ꝓuiderit illis. Ipſe videat ne egeāt. lxxxvj. diſt. nō ſa-
tis. Super hoc quē fo:te ab aduentātibus petere aliquid
dep:ehēderit: indicet giezitam a giezi vēdito:e ſanitatis.
iiij. Regū. v. j. q. j. qui ſtudet. ⁊. c. cito. Id de oſtiarijs/id de
cubicularijs: id de ceteris officialibus decernendū. Quid
digni⁹ apoſtolatu? q̄d ſalub:ius ad cōſcientiā? honeſtius
ad famā? vtilius exēplū? Amb. Laus dn̄i/mūda poſſeſſio:
familia innocēs ⁊ diſciplinata. ❡ L: Munder igit̄ dei
vicarius curiam ſuā conſuetudinibus ſimoniacis. ex̄ de ſi-
mo. cū in eccleſie. et. c. ea que. q: ad eū pauci intrāt: niſi qui
ſoluūt. Nullus quaſi pauꝑ hodie ad papā intrare poteſt.
Clamat: ⁊ nō audit̄: q: nō habet quid ſoluat. xj. q. iij. pau-
per. Uix aliqua petitio expeditur per eū: niſi mediātibus
interuēto:ibus co:ruptis pecunia. nō obſtātibus. c. j. q. j. ſi
quis eps. ⁊. q. iij. ſaluato:. ver. alioq̄n. ⁊. c. vlti. ⁊. q. v. c. p:e-
ſentiū. ibi. Uni ex p:incipibus. eſto ꝙ ipſe igno:et. Sed ca
ueat dn̄s noſter de igno:antia craſſa: que non excuſat ipſm
apud deū. ex̄ de cle. excō. mi. ap̄lice. ❡ Co:rigat p:ecia im-
moderata que accipiunt̄ ꝓ bulla/ꝓ ſcriptura literaꝝ. Ho
die ſic immoderata ſalaria ꝓ literis ⁊ alijs accipiunt̄ in cu
riaꝙ per indirectū grē ſpūales ⁊ bn̄ficiales vendūtur: et
oēs officiales quaſi calūniato:es et cōcuſſo:es ſunt: vltra
etiā cōſtitutū p:eciū exto:quētes. ꝑ ea q̄ legunt̄ ⁊ no. xxiij.
q. j. paratus. in ſi. ⁊. c. militare. j. q. j. cōcuſſionis. xiiij. q. v. nō
ſane. ex̄ de cen̄. ꝓcuratiōes. de immu. eccle. q: plerique. xviij.
diſt. qm̄. j. q. vij. ſancimus. C. de offi. p:efec. p:eto. aph:i. in
noie. ver. ſi. §. hec etiā decernimus. ex̄ de reſcrip. ſtatutum.
§. adſeſſo:ē. et. §. notariū. No. de hoc Guil. in Specu. in ti.
de ſalar̄. §. ij. Cohibeat papa officiales a peſſima/nō dico
cōſuetudine/ſed co:ruptela que eſt in curia: ꝙ a conſecrā-
dis accipiūt equū ⁊ bacciuilia in quibus lauant̄ aurea vel
argētea/⁊ pānos/⁊ alia: que opo:tet ſoluere ad cōſecran-
dū: vel cū eis de predictis paciſci. cōtra iura. lxiij. diſt. aga-
tho. j. q. j. null⁹ abbas. et. c. ſicut epm. ex̄ de ſimo. audiuim⁹.
et. c. intantū. ⁊. c. j. Adde qđ no. s̄. in hac. ij. parte. in. ij. ar. c.
th:en̄. in ar. v. in ver. p:incipes. ❡ L Nō teneat ſine cau
ſa neceſſaria in curia ſua: nec permittat epos ⁊ abbates et
alios p:elatos venato:es ⁊ ambitioſos ſuas eccleſias de
ſerētes/et amplius ambiētes/ad literā que ſua ſunt. viij.
q. j. ſunt in eccleſia. querētes/⁊ ſuas oues ſicut ſtrutio oua
ſua in deſerto exponētes. Th:en̄. iiij. Nō eñ abſq; rōnabi
li cauſa debēt tales p:elati deſerere eccleſias ſuas. vij. q. j.
ſicut vir. ex̄ de vo. ⁊ vo. redē. magne. §. p:eterea. ⁊ de hoc la
tius. s̄. in th:en̄. iiij. c. ſuper verbo/matres noſtre quaſi vi-
due. in o:atiōe Hiere. Reco:dare. in. viij. ar. ❡ M Ca-
ueat ſummus pōtifex ne edificet ſyon. i. eccleſiā in ſangui-
nibus. Mich. iij. Nō cognouit Petrus ch:iſtū per carnē
et ſanguinē: ſed per patrē celeſtē. Mat. xvj. Non det pra-
uū exemplū alijs p:elatis nepotulos ꝓmouēdi pueros ⁊
indignos. dicūt eñ ſic papa facit: quare ⁊ nos non poſſu-
mus? qđ eñ male agitur a ſummo capite facile trahit̄ ab
alijs in exēplū. ex̄ de vo. ⁊ vo. redē. magne. ❡ Felix exēplū
clemētis. iiij. pape p:ouincialis: qui quum ex vxo:e legiti-
ma virgine ſecularis exiſtēs duas filias genuiſſet: tādem
p:omotus fuit ad culmē papatus: q: filiā ſuam vnā in mo
naſterio collocauit: ſolū ei. xxx. lib:as paruo:ū turon̄. ꝓ do
te ſibi in illo monaſterio faciens aſſignari. Idem ſanctus
dei papa alteri filie noie Egidie quā habuit fecit dari p:o
dote de patrimonio ſuo. ccc. lib:as turon̄. nō amplius: mā
dans ei ꝙ maritū acciperet ſm conditionem ſuā: cui nūꝗ̄
in vita ſua dedit aliquid de bonis eccleſie. Quumq; habe
ret nepotem clericū cui nūꝗ̄ aliquid dederat: ⁊ veniēs ad
mo:tē audiuiſſet ꝙ habebat tres p:ebēdas quas ei dede-
rant p:elati eccleſie Francie: et ſupplicatū p:o eo ei fuiſſet
ꝙ daret ei vnā dignitatem: mādauit ꝙ vnā de illis tribus
p:ebendis quā mallet. ex̄ de p:eben. p:eterea. retineret: et
alias duas dimitteret. Et ſic non acquieuit carni ⁊ ſangui
ni. Gala. j. ❡ Celeſtinus quintus ſanctus Petrus de mo — Cos iſe-
ron quēdam nepotem filiū germani fecit Neapoli de cu- — crat̄ qui
ria expelli: a quo cardinales vix tandē impetrauerūt ꝙ ei — ꝯſangui
vnā ſimplicem p:ebendā in qua viueret concederet: cum — neos be-
qua receſſit de curia: quibus dicit. Poteſtis bibere calicē — neficijs
quē ego bibiturus ſum? Mar. xx. et Mar. x. Ch:iſtus Ja- — obruūt.
cobū et Joannē filios Zebedei. Mat. iiij. et Jacobū mi-
no:ē ⁊ Simonē: et Judā Jacobi ad cardinalatū tribula-
tionis ⁊ apoſtolatū aſciuit: nō q: ꝯſanguinei/ſed q: electi
p:edeſtinati ad vitā. de pe. di. iiij. ſi ex bono. cū. §. ſeq. ⁊ eos
altiſſima paupꝑtate dotauit. ij. ad Co:. viij. Mat. xix. dicit
Petrus ꝓ ſe ⁊ eis: Ecce nos reliquimus oia. Petrus ama
to:. Jo. vlti. viij. q. j. in ſcripturis. ch:iſti p:imus ei⁹ vicari⁹
dignitate ⁊ vita filie ſue Petronelle paralyſim ꝓ dote de
dit: dicēs coapoſtolis ꝓ ea rogantibus: ſic expedit ei in le-
genda eius. Paulus vas electionis nō acquieuit carni et
ſanguini. Gal. j. Dauid cōcinit pš. xxix. Que vtilitas i ſan
guine meo: dū deſcēdero in co:ruptionē? Utinā ante ocu
los mentis oēs p:elati hūc verſum ſemper memo:iter ha
berēt. quē verſum allegauit vnus ſanctus p:elatus cuidā
ſuo cōſanguineo inquietāti eum de ꝓmotione. ❡ Sancti
p:elati dixerūt ⁊ dicūt ꝯſanguineis. Nō nouim⁹ vos. xciij.
diſt. diaconi. v. circa p:in. Deutero. xxxiij. Per tales eñ cō-
ſanguineos periclitari ſolet eccleſiaſtica ſubſtātia. xxviij.
diſt. de ſyracuſane. ❡ Pulch:e de hoc Amb:oſius in lib.
de officijs ait cōtra cōſanguineos loquēs p:elato. Si ſalu-
tem debita intentione te deo dedicaſti: nec enim p:opter
ea te deo dedicaſti: vt tu illos diuites facias: ſed vt tibi vi-
tam perpetuam fructu boni operis acquiras: et p:ecio mi
ſerationis peccata tua redimas. Putant ſe parū poſcere:
p:eciū querunt tuū: vite tue cōtēdūt adimere fructum: et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

accuſant ꝙ eos diuites nõ feceris: quũ te velint illi parentes eterne vite fraudare mercede. lxxxvj. diſ. nõ ſatis. (al's eſt ſub. c. eſt probãda.) lxxxix. di. decẽter. ibi. Aut ſanguine ꝓpinquis. vbi de hoc no. ❡ Itẽ Greg. Peruenit ad nos fama ſiniſtra: ꝙ quidã epoꝝ nõ ſacerdotibus ꝓprie diocesis decimas atq; chriſtianoꝝ oblationes cõferant: ſꝫ potiꝰ laicalibus ꝑſonis militũ ſiue ſeruoꝝ: vel (qḋ grauius eſt) cõſanguineis. Unde ſi q̇s amodo eps inuẽtus fuerit huiꝰ p̄cepti diuini trãſgreſſor: inter maximos hereticos ⁊ antichriſtos non minimus habeat̃. Et ſicut niſſena ſynodus de ſimoniacis ſtatuit: ⁊ q̇ dat eps: ⁊ qui recipiũt ab eo laici ſiue precio ſiue bñficio: eterni incendij ignibus deputentur. j. q. iij. ꝑuenit. vbi de hoc. Idẽ. c. ponit̃ pro palea. xvj. q. vij. ꝑuenit. x. q. ij. eps. ibi. Si autẽ res eccleſiaſticas eps in ſuas voluntates vſurpare voluerit: aut fratribꝰ/ aut filijs vel quibuſcũq; ꝓpinquis ſuis dederit poteſtatẽ: vt ꝑ eos res ledãtur eccleſie: hũc oportet obnoxiũ eſſe cõcilio. x. q. ij. nec vſus preſtario. (al's eſt. §. paulo ante. ꝑ precarie) xij. q. j. eps. ⁊ q. ij. quiſquis eps. ibi. Nõ aũt liceat ei fraudare quicq̇d ex illis velit cognatis vel propinquis donare/ que dei ſunt: ꝙ ſi pauperes fuerint: vt pauperibꝰ largiat̃. ſed nõ ſub hoꝝ occaſione/ que ſunt eccleſie defraudẽtur. Sed et ſimoniacus reputatur: qui amore carnali indigno confert beneficiũ. legit̃ ⁊ no. j. q. j. ſi q̇s neq;. ex̃ vt eccle. benefi. c. j. §. oibus. in gloſ. hoc caſu. De hoc plene ꝑ Innoc. ex̃ de eta. ⁊ quali. tuã. Unde ⁊ lex dicit ꝙ in clãdeſtinis ⁊ domeſticis donationibꝰ facile quid ꝯfingitur ꝓ negotij qualitate. C. de dona. l. donatio. §. j. ❡ Itẽ Hiero. Ut ſciremꝰ principatũ in populo nõ ſanguini deferẽdum eſſe ſed vite. At nũc cernimus plurimos hãc rẽ bñficio facere: vt non querãt eos in eccleſia colũnas eligere/ quos plus cognoſcãt eccleſie ꝓdeſſe: ſed vel quos ipſi amãt: vel quoꝝ ſunt obſequijs deliniti: vel ꝓ quibꝰ maiorũ q̇ſpiã rogauerit: vel (vt deteriora taceã) qui vt clerici fierent muneribus impetrarũt. viij. q. j. moyſes. ❡ Itẽ Hiero. Audis euidẽter ordinationẽ ꝑncipis populi tã manifeſte deſcriptã: vt pene expoſitione nõ egeat. Nulla hic ppl'i acclamatio. Nulla conſanguinitatis rõ: nulla ꝓpinquitatis habita contẽplatio eſt: vt propinquis agroꝝ ⁊ predioꝝ relinquat̃ hereditas. Gubernatio ppl'i illi tradat̃: quẽ deus elegit. ⁊ j. in quo ſit claritas eius legis ⁊ ſciẽtia: vt poſſint eum audire filij iſrael. viij. q. j. ſi ergo. Et q: criminis deteſtatio nõ eſt maxime doctoribꝰ eccleſiã ſcriptis edificãtibus murmuratio: audeamus dicere preſertim qḋ notoriũ ſatis eſt ꝙ vere hodie luna. i. eccleſia eclipſim patitur: ⁊ in capite et in mẽbris. iſtis carnalibus tẽporibus fere tota verſa eſt in ſanguinẽ. Luc. xxj. Iohel. ij. Apoc. vj. Tota quaſi edificat̃ in ſanguie ſyõ. Michee. iij. eccleſia ſpeculatiua. Prelati ex ſanguine nati ſunt: ⁊ ex volũtate carnis. Io. j. de cõſe. di. iiij. ſi quis autẽ. (al's eſt ſub. c. ꝓprie.) Prelati imũdi ſunt: q: ſanguiniſtui filij Hemorrhoiſſe. Mat. ix. Mar. v. Luc. viij. ſanguis eorũ ⁊ carnalitas ſanguinẽ tetigit. Oſee. iiij. q: cũ ſanguine eos promouẽt viri ſanguinũ. Prelati carnales edificãt tẽplũ dño: ⁊ preſunt illi nõ obſtãte qḋ dixerit dñs ad Dauid j. Paralip. xxiij. Nõ edificabis mihi tẽplũ: q: vir ſanguinũ es. j. q. vij. ſi q̇s oẽm. de cõſe. di. j. c. j. ❡ Romani multi põtifices nr̃i hypocritalis tpis/ ⁊ iã multa luſtra trãſierũt/ licet dei veri vicarij. ex̃ de trãſla. quãto. Ieſu chriſti paupis crucifixi. xxv. di. eccleſie. et Petri vicarij. j. q. j. nõ quales. et ſucceſſores Petri pauperis piſcatoris/ manu et arte victũ q̄rẽtis reti et nauicula/ ſed diuites. xxiiij. q. j. qm̃. nepotulos et alios cõſanguineos clericos nedũ ad altas prelatiões promouẽt ditiſſimas et altiſſimas: ſed etiã ad ſtatũ cardinalatus inſcios totaliter ⁊ indignos: et cõmittunt eis iudicare ⁊ regere totũ mundũ: qui regere neſciunt ſemetipſos. ex̃ de eta. ⁊ quali. indecoꝝ. Magiſtri fiũt qui diſcipuli nõ fuerũt. lxj. di. miſerũ. xlviij. di. §. j. ex̃ de elec. cũ in magiſtrũ. xvj. q. j. ſi cupis. vñ Celeſtinꝰ. Debet eñi ante eſſe diſcipulꝰ/ q̇ſquis doctor eſſe deſiderat: vt poſſit docere qḋ didicit. Ois eñi vite inſtitutio hac ad id qḋ tẽdit. i. ad magiſteriũ ipſius artis/ ſe rõne cõfirmet. Et infra. Qui nõ ꝑ ſingula ſtipẽdia creuerit: ad meritũ ſtipendij ordinẽ nõ põt ꝑuenire. Solũ ſacerdotiũ rogo inter iſta vilius eſt: cur facilius tribuit̃: quũ difficilius impleat̃. lix. di. ordinatos. Uñ Hiero. ſup epiſtolã ad Titũ. Qui heri erat in theatro: hodie nõ ſedeat in ecc'ia. qui veſpere erat in circo: hodie non miniſtret altario. qui dudũ fautor fuerat hiſtrionum: hodie nõ ſit cõſecrator virginũ. Hec trãſferunt̃. xlviij. di. §. j. Sedẽt in thronis ſenioꝝ. Apoc. v. ⁊ xj. q̇ paulo ante ſederant et diſcurrerãt in choro. xxxviij. di. ſedulo. pſallẽtiũ ⁊ cantiũ pueroꝝ. Qui pẽdebãt modo ad matrũ vbera: ſedẽt ad dei vicarij latera. ❡ Cõſanguineis autẽ ſecularibꝰ parãt et emũt nedũ cãpos/ terras/ et vineas/ ⁊ ſimplicẽ militiã: ſed etiã baronias/ comitatus/ marchionatus/ ⁊ oẽs alios mũdi potẽtatus. Et tales pape conſanguinei qui ante eoꝝ papatũ ſoli vagabant̃ ꝑ mũdũ peditãdo: nũc ſtipati militũ agminibꝰ incedũt. Qui ante cũ mulieribꝰ plebeijs aut alijs ſuis paribꝰ cõtraxiſſent: poſt cũ comitiſſis ⁊ marchioniſſis/ aut duciſſis cõtrahunt. Qui ante forſan byrro aut alia veſte humili iduti fuiſſent: poſt ſericis auratis pallio et alijs fucatis veſtibus adornati incedunt. xxx. di. ſi q̇s viroꝝ. xlj. di. ꝑ ſimoniã. Et q̇ ante habitabãt in domibꝰ patrũ ſuoꝝ/ aut mercatoꝝ/ aut agricolarũ/ aut artificum/ vel aliorũ pauperũ deſpectoꝝ: poſt habitant in domibꝰ regũ ⁊ imperatoꝝ. xxj. q. iiij. c. j. Et q̇ ante papatũ ſui cõſanguinei manẽt in paupere domo et tugurio ruſticano vix milio ⁊ cibario pane ructiẽtẽ ventrẽ ſaturare poterãt: poſt ſimilã et mella faſtidiũt. ſm̃ Hiero. xij. q. ij. gloria. ❡ Cardinales quidẽ ⁊ alij p̄lati multi talia a Romanis põtificibus multis nũc exẽpla ꝑniciosa vidẽtes: ſequunt̃ eos ſic gratãter in carnalibus hmõi quocũq; ierint: non chriſtũ agnũ. Apoca. xiiij. Quia ꝓcliuis eſt curſus ad voluptatẽ: ⁊ imitatrix natura vitioꝝ. xxj. q. iij. ꝓcliuis. et in ꝓhemio clemẽ. ver. q: omnis etas prona ad malũ ab adoleſcẽtia. Geñ. vj. Uidẽs deus ꝙ multa malitia hoim eſſet in terra: ⁊ cũcta cogitatio cordis eſſet intẽta ad malum ⁊c. Geñ. vj. Itẽ ſenſus ⁊ cogitatio humani cordis prona ſunt in malũ ab adoleſcẽtia ſua. Geñ. viij. xij. q. j. c. j. de pe. di. iij. inter hec. j. ibi. repugnante natura. Uñ ad literã/ aie p̄latoꝝ carnee in ſanguine ſunt. Et attẽdãt qḋ ibi dicit dñs Leuit. xvij. Hõ q̇libet de domo iſrael ⁊ de aduenis qui morant̃ apud vos: ſi comederit ſanguinẽ: obfirmabo faciẽ meã cõtra aiam illiꝰ: ⁊ diſperdã eã de pplo ſuo: q: aia carnis in ſanguine eſt. Utinã ad literã dicerẽt hodie p̄lati ecc'ie ſuis cõſanguineis. Mũde ſum manꝰ nr̃e a ſanguie oim veſtrũ. Act. xx. xliij. di. ephesijs. Licet ibi ſanguis in alia ſignificatione accipiatur. ſ. pro peccato. Sed qḋ hodie in eccleſia dei maius peccatũ. i. cõmunius. xxxij. q. vij. quid in oibus. ꝙ carnalitas ad ſuos cõſanguineos? Prelatoꝝ nepotuli et alij cõſanguinei dñi eorũ hodie ſunt. Ipſos ſupra deũ ⁊ cõtra deũ diligũt. Ipſos cõtra deũ et plus ꝙ deũ honorãt. Uñ ſup illud. j. Reg. xv. Quaſi pctm̃ hariolandi eſt repugnare: ⁊ quaſi ſcelus idololatrie nolle acquieſcere. dicit expoſitor. Idolũ hois eſt quicq̇d plus ꝙ deũ colit ac diligit. et ſup illud pſ. lxx. Nõ erit in te deꝰ recẽs. dicit gloſ. ꝙ illud vnicuiq; deꝰ eſt: quod deo p̄ponit in amore. ❡ Hi ſunt dij in quibꝰ p̄lati habẽt fiduciã ꝙ eis in abbatijs ⁊ epatibꝰ ſuccedãt. ⁊ ꝓpterea maxime edificant eccleſiã in ſanguinibꝰ. Michee. iij. vt ſemꝑ de eoꝝ genere aliq̇s ſit q̇ eis in abbatijs et epatibus ſuccedat. Unde ⁊ totã eccleſiã ⁊ monaſteriũ implẽt conſanguineis: vt per eos aliquis cõſanguineus eligatur: ⁊ ſic quaſi tum pñt volũt ſanctuariũ dei iure hereditario poſſidere: ſicut patriarcha Cõſtãtinopolitanꝰ Uenetus faciebat. ex̃ de inſti. ad decorẽ. viij. q. j. apl'ica. ex̃ de fi. p̄ſby. ex trãſmiſſa. ex̃ de elec. venerabilem. §. vlti. Quia vero prelati hodie plus cõſanguineos honorãt/ ꝙ deum: audiãt quid loquatur eis dñs in perſona Heli. j. Regum. ij. Honoraſti filios tuos plus ꝙ me ⁊c. qui fractis ceruicibus expirauit: et filij eius in bello conſumpti ſunt Ophni et Phinees. j. Regum. iij. ⁊ iiij. xlvij. diſtinct. §. neceſſe. ex̃ de ſimo. licet heli.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ O quot nepotes ⁊ cōſanguineos p̄lati p̄emittūt ⁊ ſe/
quūtur ad inferos: eis beneficia imperrātes et cōferētes:
quoꝛum ampliſſima ſtipēdia recipiēt nō militaturi in eis:
nec debitū ſeruitiū in ſuis bn̄ficijs dn̄o impenſuri: de cura
aiarū nō curātes: ſed de burſa prouētus bn̄ficioꝝ luxurio/
ſe expēdētes: aut in ſuis pompis vel poſſeſſiones ſibi vel
ſuis emētes: ⁊ eccleſias defraudātes. ad hec. lxxxj. diſ. ſi q̄s
ſacerdotū. cū. c. ſeq. ex̄ de reſcrip. c. q: per ambitioſam. li. vj.
ex̄ de cle. nō reſi. per totū. xxxij. di. §. ad hec. xvj. q. j. genera/
liter. xliiij. di. §. j. xij. q. iij. c. j. ⁊ q. iiij. c. j. ⁊ c. vlti. ⁊ ex̄ de pecu.
cleri. p̄ſbyter. ⁊ c. inquirēdū. deinde per ſuperioꝛa dicta
has allegatiōes prout eis cōpetūt. ¶ Tēpus veniet quo
cōſanguinei p̄latoꝝ cōtra ſuos p̄latos cōſanguineos vlu/
labūt/ qui cauſa pditionis eoꝝ fuerūt. vn̄ Eccl̄i. xlj. querū/
tur filij: q̄m propter ipm̄. ſ. patrē ſunt in opprobrium. ſ. filij
p̄donū/ furū/ feneratoꝝ/ et cōſanguinei p̄latoꝝ: q̄ pro/
pter eos ⁊ cū eis erūt ꝓpter iniuſte poſſeſſa in opprobriū
ſempiternū. Dan̄. xij. Ad hec. xiiij. q. vj. ſi res. de pe. di. v. fal
ſas. j. q. iiij. §. itē peccato ciuium. ver. veluti ſi quiſpiā de la/
trocinio et rapina filio ſuo ignorāti diuitias cōgreget ⁊c.
Clamabunt etiam infelices dānati p̄lati cōtra ſuos con
ſanguineos damnatos. Propter vos dānati ſumus. Pe/
reat dies. Iob. j. in qua vos cognouimus ⁊ ditauim⁹. ij. q.
vij. querit pater de malo filio. Nō ergo nepotes ⁊ conſan
guinei Romanoꝝ pontificū/ cardinaliū/ ⁊ alioꝝ p̄latoꝛū/
quū pmouētur: ſibi gaudeāt: nec eos pmouētes ſibi ⁊ eis
cōgaudeāt. q: ſcribit Prouer. xiiij. Riſus doloꝛe miſcebi/
tur: ⁊ extrema gaudij luctus occupat. ⁊ Luc. vj. Ve vobis
qui ridetis: q: lugebitis. Vn̄ legit in lib. ludoꝝ Senece de
moꝛte Claudij imperatoꝛis q̄ regnauit ante Nerone. ⁊ lo
quit Seneca de deſcenſu Claudij ad inferos: ⁊ quō multi
nobiles qui erāt apud inferos/ ei occurrerūt: ⁊ noiat eos.
oēs etiā cōſanguinei agmine facto Claudio occurrerunt.
quos quum vidiſſet Claudius: exclamauit. Quō vos huc
veniſtis: tunc pedo Pompeius. Quid dicis hō crudeliſſi
me: queris quō? Quis em̄ alius nos huc miſit: q̄ tu ami/
coꝝ oim̄ interfectoꝛ? ¶ N Nec applaudāt ſibi tales con
ſanguinei p̄latoꝝ: q̄ ſup pluralitate bn̄ficioꝝ in ſimplici
Non eſt ſine cau/ſa diſpē/ſandū. bus. no. ex̄ de elec. dudū. ij. p epos: in curatis bn̄ficijs p pa
pā cū eis extitit diſpēſatū: q: nedū alij p̄lati/ ſed etiā pa/
pa cū aliquo ſine cauſa diſpēſat: etſi habeat exceptionem
quātū ad eccleſiā: quantū tn̄ ad deū tutus nō eſt. vt no. ex̄
de vo. ⁊ vo. redē. nō eſt. in gloſ. ar. quod et no. per Oſtiē. in
ſum. ex̄ de vo. ⁊ vo. re. §. vtrū. et per quē ver. Quarti dicūt
et verius. Vbi em̄ cauſa legitima nō eſt: aut ꝓpter neceſſi
tatē: aut propter euidentē vtilitatē: non eſt diſpēſatio/ ſed
diſſipatio. j. q. vij. §. niſi rigoꝛ. cū oibus. c. ſeq. Bern̄. de p̄ce
pto. Abſq; neceſſitate remiſſio voti nō eſt diſpenſatio/ ſed
diſſipatio. De hoc etiā. s̄. dixi in. vj. conſideratione papali.
ver. ſi autē dicat papa. in ar. xiiij. ¶ Itē ibidē Bern̄. ſfide/
lis ſeruus et prudēs quē cōſtituit dn̄s ſuper familiā ſuam.
Mat. xxv. Luc. xix. ibi tamē pōt vſurpare diſpēſationem:
vbi bonā poſſit recipere cōpēſationē: ſit ergo fidelitas ex
parte diſpēſantis: et ex parte ſubditi obedientis. ¶ Item
Bernar. in eo. lib. de p̄cepto. Quedā ſunt p̄cepta ſta/
Precep/ptoꝝ dif/ferētia. bilia. vt regule ſanctoꝝ patrū: ⁊ autētica: canonica ⁊ eccle
ſiaſtica inſtituta. In ijs pōt diſpēſare deus: ⁊ homo papa.
Iuſtiſſimū eſt em̄ vt que p charitate inuēta ſunt: p chari/
tate/ quū expedire videbit/ vel intermittātur: vel in aliud
cōmodius cōmutētur. Quedā ſunt p̄cepta immobilia. vt
p̄cepta ſcd̄e tabule. In ijs nō pōt hō diſpēſare. no. ex̄ de
iureiur. etſi chriſt⁹. ſed deus. qui diſpenſauit cū Hebꝛeis vt
Egyptios ſpoliarent. Exo. xij. xiiij. q. v. dixit. cū Samſone.
Iudi. xvj. xxiij. q. v. ſi nō licet. de homicidio: et cum patriar
chis de pluribus vxoꝛib⁹. Ad hoc. xxiij. q. v. ſi nō licet. ex̄ de
diuoꝛ. gaudem⁹ ⁊c. Oſee q̄ cū foꝛnicaria miſceret. Oſee
j. Sed Augu. dicit cōtra Fauſtū q̄ Oſee meretricem acce
pit vxoꝛē. et hoc appꝛobat ab Hierony. xxxij. q. j. c. ſi. cū. §.
p̄cc. et de ſpō. c. inter opa. Quedā incōmutabilia. vt p̄e
cepta p̄ime tabule. In ijs nec deus nec hō diſpēſare pōt.

Et ꝓpterea legit in vitis patrū/ q̄ opus monachoꝝ ignis
eſt: ⁊ vbicūq; ponit/ cōburit illud. Et bona eccleſiaꝝ ignis
ſunt: et vbicūq; intrāt domos ſecularīū cōſanguineoꝝ nō
indigētiū/ cōburūt oia: q: vere raro eſt q̄ ditati de bonis
eccleſiarū/ finaliter nō cōſumātur in hoc mūdo: ſed finali
ter. vt. s̄. dixi. vbi tēpus veniet annūtiabūtur in cōſumma
tione in ira ↄſummationis ⁊ nō erūt. pſ. lviij. ¶ O Ca
ueat etiā ſibi papa ne alienet bona eccleſiarū. xij. q. ij. non
liceat. q: vt. s̄. in. v. cōſideratione papali. §. eſt ergo. ar. xiij.
pꝛobatū eſt. Nō eſt dn̄s ppꝛietarius rerū eccleſiaſticarū: ſꝫ
legitimus diſpēſatoꝛ: ſicut ⁊ alij p̄lati: licet ipſe pꝛoꝛdina
toꝛ in cūctis. ix. q. iij. cūcta. xxv. di. c. j. ver. ad epm̄. Vnde et
ſummus pōtifex ⁊ alij p̄lati eccleſiarū/ nō dn̄i vel ppꝛieta
rij dicūtur: ſed ꝓcuratoꝛes/ diſpēſatoꝛes/ cuſtodes. vt p̄al.
c. nō liceat. ⁊ cā. e. j. q. expedit. c. res eccleſie. c. ſi. c. eps. rerū
eccleſiaſticarū. j. q. ij. ſacerdos. xxiij. q. vij. qd̄ autē. ⁊ q. vlti.
cōuenioꝛ. et de dona. c. fraternitatē. ¶ P Quis aūt ha/
beat dominiū rerū eccl̄iaſticarū: diuerſe opiniones ponū
tur ⁊ no. p̄al. c. expedit. Hugo ⁊ Vincē. ⁊ Archid. ⁊ Inno.
tenēt q̄ ſunt chꝛiſti ſingularius q̄ alia: ⁊ eccleſie vniuerſa
lis: que eſt coꝛpus chꝛiſti. vt no. Inno. ex̄ de cau. poſ. cū ſu
per. in gloſ. q: iam. no. etiā de hoc. xij. q. j. duo ſunt. et. c. epi
de rebus. ⁊. c. res eccleſie. Verbū aūt alienationis cōtinet
conditionē/ donationē/ venditionē/ permutationē/ ⁊ em/
phiteoſim/ perpetuū cōtractū. ex̄ de rebus eccle. non alie.
cū nulli. Adde hic qd̄ no. j. in arti. xix. in. §. vlti. hec quero.
¶ Q Hoc deniq; neq; latet neq; lateat dn̄m noſtrū pa
pam: q: in toto mūdo nō eſt homo in tanto periculo/ quā/
to ipſe: q: de vita ⁊ doctrina ſollicitudine ⁊ laboꝛe habet re
ſpōdere de toto mundo illi chꝛiſto cui⁹ ipſe eſt vniuerſalis
vicarius ſup terrā. Nā ſicut dicit gloſ. ix. q. iij. alioꝝ. papa ſi
peccauerit: ſine venia puniri debet: ſicut diabolus qui ma
ximus cōparatione alioꝝ creatus eſt. de pe. diſ. ij. pncipiū.
et notaui. s̄. in. xj. ar. in. §. a capite. Recoꝛdoꝛ em̄ ſtatutum
humilis Greg. Cōſtituo vt feretrū quo Romani pōtificis
coꝛpus ad ſepeliēdū ducit: nullo tegimine velet. Greg. in
Apoſtrophe ad eccleſiā. regiſtro. ¶ Ad te ergo mi mr̄ eccl̄ia: cui⁹ ipſe eſt caput: ver
to ſtilū. Dic mihi. Vbi ſunt illi Romani pōtifices: Petr⁹
dico et alij poſt eū ſucceſſoꝛes ei⁹ legitimi martyꝛes quaſi
oēs vſq; ad tpa hec infelicia glorioſi/ cōfeſſoꝛes Leuidi/ do
ctoꝛes illuminatiſſimi/ q̄ te ſuo p̄cioſo ſanguine. xxj. di. q̄/
uis. xxij. diſ. c. ij. doctrina catholica/ paupertate euāgelica.
Mat. v. humilitate/ patiētia/ abſtinētia/ puritate/ innocē
tia/ mia/ et veritate/ caſtitate angelica/ iuſtitia/ tēperātia/
fide/ ſpe/ charitate indefeſſa feruētiſſima/ ⁊ ceteris virtuti
bus/ ⁊ exēplis luciddiſſimis plātauerūt/ ꝓpagauerūt/ et in
perfectā virtutū gloꝛiā prouexerūt. ex̄ de elec. fundamēta.
§. j. regnāt in celis cū illo: cuius fuerūt vicarij authoꝛitate
et ſctitate fideliſſimi ſectatoꝛes. Poſt quos multis cētena
rijs annoꝝ fuerūt multi Romani pontifices ſanctā dei ec
cleſiā numero ⁊ merito fideliū ampliantes: ⁊ eccleſiā triū
phātē ciuib⁹ eoꝝ imitatoꝛib⁹ reparātes. Surrexerūt/ iam
ſunt multa tpa/ eoꝛū ſucceſſores authoꝛitate: ſꝫ diſſimiles
a ſctitate romano pōtificatui ſe ingerētes. lxxix. di. ſi q̄s ex
epis. Procurātes. vtinā ante pmotionē nō paciſcentes ⁊
cōuenientes ⁊ pmittētes. viij. q. iij. artaldus. ex̄ de elec. p in/
quiſitionē. xxiij. di. in noie. ibi. trapezitas. Aurū. xij. q. j. vo/
lo. cumulātes abſq; mēſura. lxxxvj. diſt. nō ſatis. Parētes
ditātes ⁊ exaltātes: ⁊ cōſanguineos pmouētes. j. q. iij. pue
nit. In delicijs. xxxv. di. eccl̄ie. viuētes. Amicos dignifican
tes. xj. q. iij. plurimūq;. alios ↄculcātes. In Babylonia. i.
Roma ſm̄ Hiero. j. Pe. vlti. turreq; ⁊ palatia edificantes.
Guerras nutriētes. Parte tenētes i Italia: quū ſit vna ec
cleſia. xxiij. q. j. ſchiſma. i ſi. Bona eccl̄iaꝝ diſſipātes. xij. q. j.
expedit. Indignos pmouētes. xlix. di. c. j. et. ij. In curib⁹/
et elephātib⁹/ ⁊ dextrarijs/ p̄cioſis veſtib⁹/ familia ampliſ
ſima militū ⁊ baronū armatoꝝ/ et in mūdi potētia gloꝛiā/
tes. q̄ glia eſt ſtercus ⁊ vermis. j. Macha. ij. tpaliū dn̄oꝛū
aliquoties termios inuadētes. de ſalute aiarū parū curā/
tes. vj. q. iij. c. j. Et quid plura? Que carnis ſunt ſapiētes.

Phil.iij. Vide dñe et cõſidera q: ſponſa tua nimis humi-liata eſt. Eius in gentibus poteña diminuta eſt. Eius mĩa quaſi extincta eſt. Ad cuius cõfugiemus auxiliũ: Tranſla-ta eſt vere. ſ. virtutũ gloria/de iſrael. ſicut dixit nurus He-li vxor Phinees. j. Regũ. iiij. ix. q. iij. aliox. in fi. Manda. Remanda. Eſa. xxiiij. Mitte quem miſſurus es. obſecro. Exo. iiij. ſanctũ vicarium tuũ aliquẽ eccleſiam cõfozmare. Et hec de vicarijs chriſti ſatis cum eozum venia.

¶ Articulus. xvj. A

Nunc autem ad fra-

tres dñi pape et collaterales qui ſibi in exe-cutione ſacerdotalis officij adiutozes exi-ſtunt. ex qui ſi. ſint legi. p venerabilẽ. §. ſunt aũt. et ex de elec. fundamẽta. §. decet. lib. vj. accedẽdũ eſt.

Cardinalium pma iſtitutio.

¶ Ubi dñi cardinales videntᷓ incepiſſe tpe Potiani pape: qui fuit Anno dñi. ccxxj. vt dicitᷓ in chzonica. vbi etiã dicitᷓ ꝙ Marcellus qui fuit anno dñi. ccciiij. cõſtituit. xv. Cardinalatꝰ in vrbe Roma: ꝓpter baptiſmata ꝛ ſepulturas hominũ. De iſtis etiã habetᷓ. lxxix. diſt. c. j. c. opoztebat. c. ſi qs ex epis. ꝛ. c. ſi quis ex pecunia. xxiij. di. c. j. xciij. diſt. a ſubdiacono. ij. q. iiij. preſul. et pall. c. fundamẽta. ¶ Et põt dici ꝙ dicuntᷓ cardinales eccleſie Romane: q: ſicut cardine regitur oſtiũ: ita eccleſia Romana eozum bono cõſilio. ſic no. Lau. ꝛ Jo. de fau. xxij. di. ſacroſancta. in fi. vbi de hoc no. Archidia. ꝛ ex de elec. vbi periculũ. lib. vj. in gloſ. iſti. ꝛ no. de hoc ex de offi. archipſ. c. ij. in gloſ. j. ¶ Cardinales autẽ ſunt ſacerdotes leuitici generis. vt habetᷓ in Deut. xvij. et p̄eal. §. ſunt aũt. ꝛ. C. ad. l. iul. maie. quiſquis. in pnc. vj. q. j. quis cũ militibus. Iſti hodie habẽt culmẽ ꝛ gloziam ſingularẽ potentiã ꝛ dignitatẽ ſenatox vrbis: et conſules

Cardinaliũ triplex gradus.

ſunt ꝛ patritij. xcvj. di. cõſtãtinꝰ. ver. viris etiã. ¶ B Sũt autẽ in triplici gradu. Nã quidã ſunt diaconi Cardinales ſeptẽ diaconibꝰ ſuccedentes. de quibꝰ loquitᷓ Act. vj. xciij. di. diaconi ſeptẽ. qui circũſtãt dñm papã celebrantẽ et predicantẽ. xciij. di. diaconi qui. Quidã p̄ſbyteri tenẽtes typũ ſicut alij preſbyteri. lxxij. diſcipulox. xxj. di. i nouo. Quidã epi/ſicut alij epi aplis ſuccedẽtes. xciij. di. legimus. ibi. Ceterũ oẽs ſucceſſozes aplox ſunt. Maioz eſt aũt i dignitate quilibet epus/preſbytero cardinali. legitᷓ ꝛ no. ij. q. vij. quãꝙ. Uſus tñ vel abuſus curie ſeruat cõtrariũ. et hoc te-

Cardinaliũ nomen vnde.

net Hug. ¶ Et dicũtur cardinales ab eccĩa romana/que eſt caput ꝛ cardo aliarũ. vt pall. c. ſacroſancta. ꝛ. xxv. q. j. §. vlti. in prin. C. de ſum. tri. inter claras. Et dicuntᷓ ſic cardinales duplici ſimilitudine. Sicut em̃ domꝰ habet oſtiũ et cardinẽ: ſic eccleſia papã: qui eſt oſtiũ dei vel eccleſie. Unde ꝛ chriſtꝰ cuiꝰ ipſe vicarius eſt oſtiũ ſe vocat. Jo. x. Et cardinales: q̇ ſunt cardo ſup quẽ fundatũ eſt oſtiũ tale: q: papa cox fulcitur cõſilio. Uel ideo: q: ſicut oſtiũ preeſt: ꝛ cardo ſubeſt: ita papa preeſt/et cardinales ſubſunt. Puto tñ ꝙ et ſe inter cardinales dinumeret. ar. C. li. xij. l. ius ſenatox. arg. ff. de ver. ſig. familie. Sic ergo ſacer ille ſenatꝰ cardinaliũ. xvj. q. j. eccleſia habet. a cardine nomẽ accepit: q̄ſi ſe regãt ꝛ alios. xij. q. j. duo ſunt. Aliqñ etiã epi dicuntᷓ cardinales. xxj. q. j. relatio. ibi. Sibi cardinalẽ. gloſ. j. ꝓprium epm. Hug. vij. q. j. paſtozalis. lxxj. diſ. fraternitatẽ. i fi. xxiiij. di. preſbyteri. ¶ Cardinales vero epi metropolitani vice fungũtur. xxiij. di. in noie dñi. Eps vero Oſtieñs cardinalis ex ꝑuilegio papali cõſecrat papã: ꝛ inũgit imperatozẽ. no. Oſti. ex de priuil. antiqua. Aliqñ cardinalis accipitᷓ p principali. ſic ſumitᷓ ex de offi. archipſ. c. ij. ibi. Sacerdotũ cardinaliũ. gloſ. j. pncipaliũ. Et quare dicantᷓ/et quot modis accipiantᷓ cardinales ibi no. in gloſ. p̄eal. j. ¶ C De ꝑtãte Cardinaliũ legatozũ dixi plene in. j. parte iſtiꝰ opis. Illuc recurrẽdũ eſt in. §. et primo. in ar. xlvij. ꝛ ad ea que leguntur ꝛ no. ex de offi. leg. p totũ. ꝛ eo. ti. li. vj p totũ. de ſen. excõ. ad eminentiã. de iure patro. cũ dilectus. de elec. ſi abbatẽ. vj. li. de ver. ſig. c. j. li. vj. Põt aũt cõferre bñficia quozũ collatio eſt ad ſedẽ aplicã deuoluta. ex de prebẽ. c. peñ. no. p Jo. an. ex de offi. lega. c. j. in gloſ. vnde bñficia. ¶ De poteſtate Cardinaliũ ſede vacãte vide qḋ no. lxxix. di. nullus. ij. Plenius p Oſti. ex de pe. ꝛ re. cũ ex eo. in fi. per Jo. an. ex de ſchiſma. c. j. li. vj. in gloſ. notatᷓ ar. ꝛ in demẽ. ex de elec. ne romani. Et p Archidi. ex de elec. vbi piculũ. in magna gloſſa ſua. que incipit. ſm poſſibilitatẽ. vbi tenet poſt Bern. cõpoſt. Gof. et Oſtiẽ. ꝙ collegiũ cardinaliũ poſſet iter ſe ozdinare/ꝙ valeret electio de papa celebꝛata a maiozi parte ipſox. et talis electus ḋr electus. nõ tñ a maiozi parte: immo a toto collegio. Tenet etiã ibi ꝙ collegio cardinaliũ nõ poſſet tollere illã decre. vbi periculũ. nec in aliquo vulnerare. Tenet etiã ibi ꝙ cõtra electũ in papã non põt excipi de hereſi: licet poſt cõſecrationẽ poſſet de ea accuſari. legitᷓ ꝛ no. xl. di. ſi papa. ¶ D Quũ primo fuerũt cardinales in Romana eccleſia inſtituti: pauperculi erãt Rome in ſuis titulis habitãtes: ꝛ eox qui erãt epi epatus in redditibus tenues ꝛ exiles. ſicut ꝛ hodierna die apparet in eox titulis Rome. Tituli cardinaliũ totidẽ. lxx. ſicut ſeniozes iſrael. Nume. xj. Uel. lxxij. quia tot chriſti diſcipuli. Luc. x. xxj. di. §. j. c. in nouo. lxviij. di. cozepiſcopi. Sed contrariũ. xvj. di. ſeptuaginta. vbi ponitᷓ ꝙ chriſti diſcipuli fuerũt. lxx. Sed dic ſm Hug. ꝙ minoz numerꝰ nõ excludit maiozẽ. vt no. xv. di. c. j. in gloſ. iij. ꝛ. xxxv. q. ij. c. j. in gloſ. j. Et in epatibus cox adiacẽtibus Rome ſicut epatus Salineñs Poztuenſis/Oſtienſis/Albanenſis/Volaterranenſis/Tuſculanus/Preneſtinus. Et aliqui vix vnũ equũ habebãt: aut cõiter peditabãt/ſicut rurales preſbyteri. Uiliſſi pellectilẽ habebãt. xlj. diſt. eps. Simpliciter ꝛ humiliter ꝛ in egeſtate viuebãt: ſicut ꝛ tũc Romani põtifices. ſed virtutibus abũdabãt. Nũc cum romanis pontificibus nunc per ſe martyzia ſubibãt. Pro cõfeſſione fidei: dãna/exilia/et verbera/inſuper et vincula/et carceres. Heb. xj. ſuſtinebãt. Miraculis cozuſcabant. Eccleſiã cũ ſanctis romanis põtificibus doctrina ꝛ ſancta vita regebãt. Sed iam diu eſt ꝙ in quibuſdã ex eis/ſicut et in quibuſdam Romanis põtificibus optimus coloz mutatꝰ eſt. Threñ. iiij. Creuit in eis. xciij. di. diaconi. v. potẽtia/dignitas/honoz/diuitie. ſed decreuerũt virtutes. Aucta eſt poſſeſſio: diminuta religio. Creuerũt in exteriozibus: minozati ſunt in interiozibus. Cõſueuerũt eſſe alijs odoz bonus chriſto vite in vitã. Nunc ſunt/prout cõiter/odoz mortis in moztem per pernicioſum exẽplũ. ij. ad Coz. ij. ex de ſacra vnct. c. vnico. §. de odoze. ¶ E Et cũ eox venia/ad particularia vitia aliox que ſunt notozia deſcendo: preter ea que intrinſeca ſunt. Cañ. iiij. Ephe. v. et ſoli deo patẽt: et frequenter paucis hoibus. ¶ Offendũt aũt eox aliqui: q: quũ ad eos ptineat electio Romani põtificis. vt pall. c. vbi periculũ. li. vj. ex de elec. c. licet. in cõpi. Greg. ante ꝙ eligãt inter ſe eozũ aliqui priuata affectione cozrupti querẽtes ſuam. viij. q. j. ſunt in eccleſia. Philip. ij. non publicam mũdi vtilitatem. vij. q. j. ſcias. vbi de hoc. de certa perſona eligẽda/vel non eligenda/conuentiones/obligationes/pmiſſiones/condicta/intendimenta/et pacta/et iuramenta faciũt. cõtra illud prealleg. c. vbi periculum. §. ceterum. et de cenſ. procurationes. et eo. tit. romana. lib. vj. et optime. viij. q. j. ſunt in eccleſia. et. q. ij. illud. ꝛ. c. dilectiſſimi. ꝛ. q. iij. c. j. et. c. artaldus. et ex de elec. per inquiſitionem. et ar. lxxix. diſt. ſi quis papa. ꝛ. c. nullus pontifice. ¶ Item nunc fauoze pape/nũc timoze/nũc ſpe aliquid ꝓſequẽdi/nõ dãt ſibi conſilia vera et libera: ſed propter predicta/conſilia/fraudulẽta et periculoſa eis et mundo et cõtra conſciẽtiã dãt. ex de elec. fundamẽta. §. j. ver. decet nãꝙ. Unde tenentᷓ de conſilio fraudulẽto. ff. de reg. iur. l. conſilij. ff. de dolo. ꝙ ſi quis ſcires. lxxxvj. di. tãta. ex de renũ. ſane. Legitur et no. ex de regu. iur. nullus ex conſilio. lib. vj. et ex de ſenten. excõmu. nuper. in gloſ. ꝙ aliter. ¶ Item multi ex eis indigne pmoti ſunt: aut cozrupte/aut timoze regũ/aut priuato amore pape. j. q. j. ſi quis nec᷑. ſed qui per oſtium non intrauit niſi renuntiet: non eſt tutus. vt ibi. xxiij. q. iiij. tres perſonas. ¶ Item preter cardinalatum: cuius hodie redditus pingues ſunt: cõiter vltra milia flozenozũ: et prouiſiones

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN